

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ แสดงผลการวิเคราะห์แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานด้านเศรษฐกิจ สังคมและด้านอื่น ๆ ของเกษตรกรชาวเขาเผ่าม้ง โดยแยกเป็นผู้ปลูกกาแฟและไม่ปลูกกาแฟ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทางเศรษฐกิจ และสังคมของทั้งสองหมู่บ้าน (ทุกครัวเรือน)

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการปลูกกาแฟ

ตอนที่ 2 วิเคราะห์การยอมรับคำแนะนำวิธีการปฏิบัติการปลูกกาแฟอราบิก้าของเกษตรกรชาวเขาเผ่าม้ง โดยแยกวิเคราะห์เป็น 2 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 ลักษณะการยอมรับคำแนะนำวิธีการปฏิบัติการปลูกกาแฟอราบิก้าของเกษตรกรชาวเขาเผ่าม้ง

ส่วนที่ 2 ความสัมพันธ์ของปัจจัยทางเศรษฐกิจ สังคมและปัจจัยอื่น ๆ ต่อการยอมรับคำแนะนำวิธีการปฏิบัติการปลูกกาแฟอราบิก้า ของเกษตรกรชาวเขาเผ่าม้ง (เพื่อพิสูจน์สมมติฐาน)

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ปัญหา และอุปสรรคในการยอมรับและไม่ยอมรับคำแนะนำวิธีการปลูกกาแฟอราบิก้าของเกษตรกรชาวเขาเผ่าม้ง

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานด้านเศรษฐกิจ สังคมและด้านอื่น ๆ ของเกษตรกรชาวเขาเผ่าม้ง โดยแยกเป็นผู้ปลูกกาแฟและไม่ปลูกกาแฟ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั้งสองหมู่บ้าน (ทุกครัวเรือน)

ประชากรที่ใช้ในการศึกษานี้มี 94 ตัวอย่าง ซึ่งได้มาจากเกษตรกรสองหมู่บ้าน คือ ขุนช่างเคี่ยน และม่อนเงาะ โดยมีข้อมูลพื้นฐานดังต่อไปนี้

อายุ

อายุของหัวหน้าครัวเรือนชาวเขาเผ่าม้งที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีอายุอยู่ระหว่าง 31-40 ปี มีจำนวนมากที่สุด คือ ร้อยละ 36.2 ซึ่งเป็นช่วงอายุที่อยู่ในวัยแรงงาน โดยมีอายุเฉลี่ย 37.57 ปี

กลุ่มผู้ปลูกกาแฟมีอายุเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 31-40 ปี มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 41.1 และอายุน้อยกว่า 21 ปี กับอายุมากกว่า 60 ปี มีจำนวนน้อยที่สุด มีจำนวนเท่ากันคือมีเพียงร้อยละ 5.4 ในขณะที่กลุ่มผู้ไม่ปลูกกาแฟมีอายุอยู่ระหว่าง 21-30 ปี มีมากที่สุด คือ ร้อยละ 34.2 และอายุมากกว่า 60 ปี มีจำนวนน้อยที่สุด มีเพียงร้อยละ 2.6 ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงอายุของเกษตรกรชาวเขาที่ปลูก และไม่ปลูกกาแฟ

อายุ (ปี)	ผู้ปลูกกาแฟ			ผู้ไม่ปลูกกาแฟ			รวม ทั้งหมด
	ขุนช้างเคียน N=38	ม่อนเงาะ N=18	รวม N=56	ขุนช้างเคียน N=18	ม่อนเงาะ N=20	รวม N=38	
น้อยกว่า 21	2 (5.3)	1 (5.6)	3 (5.4)	1 (5.6)	1 (5.0)	2 (5.3)	5 (5.3)
21-30	7 (18.4)	4 (22.2)	11 (19.6)	4 (22.2)	9 (45.0)	13 (34.2)	24 (25.3)
31-40	17 (44.7)	6 (33.3)	23 (41.1)	9 (50.0)	2 (10.0)	11 (28.9)	34 (36.2)
41-50	5 (13.2)	3 (16.7)	8 (14.3)	2 (11.1)	7 (35.0)	9 (23.7)	17 (18.1)
51-60	5 (13.2)	3 (16.7)	8 (14.3)	2 (11.1)	0 (0.0)	2 (5.3)	10 (10.6)
มากกว่า 60	2 (5.3)	1 (5.6)	3 (5.4)	0 (0.0)	1 (5.0)	1 (2.6)	4 (4.3)
อายุต่ำสุด	17	20	17	20	20	20	17
อายุสูงสุด	68	62	68	54	70	70	70
อายุเฉลี่ย	38.79	39.56	39.04	35.17	35.65	35.42	37.57

การอ่านออกเขียนได้

การอ่านออกเขียนได้ของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ไม่สามารถอ่านออกเขียนได้ คือ ร้อยละ 75.5 ในขณะที่สามารถอ่านออกเขียนได้มีเพียงร้อยละ 24.5

กลุ่มผู้ปลูกกาแฟและกลุ่มผู้ไม่ปลูกกาแฟ ไม่มีความแตกต่างในเรื่องการอ่านออกเขียนได้คือ ไม่สามารถอ่านออกเขียนได้ มีจำนวนมากคิดเป็นร้อยละ 75.0 และร้อยละ 76.3 ตามลำดับ ในขณะที่คนสามารถอ่านออกเขียนได้ของทั้งสองกลุ่ม มีจำนวนน้อยมีเพียงร้อยละ 25.0 และร้อยละ 23.7 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาถึงกลุ่มผู้ปลูกกาแฟ จะเห็นว่าหมู่บ้านขุนช่างเคี่ยนสามารถอ่านออกเขียนได้ ถึงร้อยละ 31.6 ในขณะที่หมู่บ้านม่อนเงาะสามารถอ่านออกเขียนได้เพียงร้อยละ 11.1 ดังแสดงในตาราง 2

ตารางที่ 2 แสดงระดับการอ่านออกเขียนได้ของเกษตรกรชาวเขาเผ่าม้งทั้งที่ปลูกกาแฟและไม่ปลูกกาแฟ

ระดับการอ่านออกเขียนได้	ผู้ปลูกกาแฟ			ผู้ไม่ปลูกกาแฟ			รวมทั้งหมด
	ขุนช่างเคี่ยน	ม่อนเงาะ	รวม	ขุนช่างเคี่ยน	ม่อนเงาะ	รวม	
	N=38	N=18	N=56	N=18	N=20	N=38	N= 94
อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้	26 (68.4)	16 (88.9)	42 (75.0)	14 (77.8)	15 (75.0)	29 (76.3)	71 (75.5)
อ่านออกเขียนได้	12 (31.6)	2 (11.1)	14 (25.0)	4 (22.2)	5 (25.0)	9 (23.7)	23 (24.5)

ศาสนา

เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา พบว่า นับถือผีบ้านมากที่สุด คือ ร้อยละ 75.5 รองลงมา นับถือศาสนาคริสต์นิกายโปรเตสแตนท์ ร้อยละ 14.9 และน้อยที่สุดนับถือศาสนาคริสต์นิกายคาทอลิก ร้อยละ 9.6

เมื่อแยกพิจารณาระหว่างกลุ่มผู้ปลูกกาแฟและกลุ่มผู้ไม่ปลูกกาแฟ พบว่า กลุ่มผู้ปลูกกาแฟ นับถือผีบ้านมากที่สุด คือร้อยละ 75 รองลงมานับถือศาสนาคริสต์นิกายโปรเตสแตนท์ และนิกายคาทอลิก ร้อยละ 14.3 และร้อยละ 10.7 ตามลำดับ

ในขณะที่กลุ่มผู้ไม่ปลูกกาแฟ นับถือผีบ้านมากที่สุดเช่นกันคือ ร้อยละ 76.3 รองลงมานับถือศาสนาคริสต์นิกายโปรเตสแตนท์ และนิกายคาทอลิก ร้อยละ 15.8 และร้อยละ 7.9 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงการนับถือศาสนาของเกษตรกรชาวเขาเผ่าม้งผู้ปลูกกาแฟและผู้ไม่ปลูกกาแฟ

ศาสนา	ผู้ปลูกกาแฟ			ผู้ไม่ปลูกกาแฟ			รวม
	ขุนช่างเคี่ยน	ม่อนเงาะ	รวม	ขุนช่างเคี่ยน	ม่อนเงาะ	รวม	
	N=38	N=18	N=56	N=18	N=20	N=38	N=94
นับถือผีบ้าน	24 (63.1)	18 (100)	42 (75)	11 (61.1)	18 (90)	29 (76.3)	71 (75.5)
คาทอลิก	6 (15.8)	-	6 (10.7)	3 (16.7)	-	3 (7.9)	9 (9.6)
คริสต์เคี่ยน	8 (21.1)	-	8 (14.3)	4 (22.2)	2 (10)	6 (15.8)	14 (14.9)

สถานภาพสมรส

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาส่วนใหญ่ มีสถานภาพสมรสแล้วคิดเป็นร้อยละ 80.9 รองลงมาคือ แต่งงานแล้วมีภรรยา 2 คน ร้อยละ 11.7 และเป็นหม้ายภรรยาถึงแก่กรรม ร้อยละ 3.2 และอื่น ๆ อีกคิดเป็นร้อยละ 4.3

เมื่อพิจารณาถึงสถานภาพผู้ปลูกกาแฟและผู้ไม่ปลูกกาแฟว่ากลุ่มผู้ปลูกกาแฟ มีสถานภาพสมรสแล้วมีภรรยาหนึ่งคน มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 71.4 โดยเฉพาะหมู่บ้านม่อนเงาะ มีจำนวนสูงถึงร้อยละ 94.4 รองลงมา มีสถานภาพสมรสแล้วมีภรรยาสองคนอยู่กินด้วยกัน คือ ร้อยละ 17.8 และอื่น ๆ อีก คิดเป็นร้อยละ 11.0

ในขณะที่กลุ่มผู้ไม่ปลูกกาแฟ มีสถานภาพสมรสแล้วมีภรรยา 1 คน มีจำนวนมากที่สุดเช่นกัน คือ ร้อยละ 94.8 รองลงมาสมรสแล้วมีภรรยาสองคน และเป็นหม้ายภรรยาถึงแก่กรรม มีจำนวนเท่ากัน คือ ร้อยละ 2.6 ดังแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงสถานภาพการสมรสของเกษตรกรชาวเขาเผ่าม้งทั้งผู้ปลูกกาแฟและไม่ปลูกกาแฟ

สถานภาพการสมรส	ผู้ปลูกกาแฟ			ผู้ไม่ปลูกกาแฟ			รวม
	ขุนช่างเคี่ยน	ม่อนเงาะ	รวม	ขุนช่างเคี่ยน	ม่อนเงาะ	รวม	
	N=38	N=18	N=56	N=38	N=18	N=56	N=94
โสด	1 (2.6)	-	1 (1.8)	-	-	-	1 (1.1)
แต่งงาน (ภรรยา 1 คน)	23 (60.5)	17 (94.4)	40 (71.4)	16 (88.8)	20 (100)	36 (94.8)	76 (80.9)
แต่งงาน (ภรรยา 2 คน)	9 (23.7)	1 (5.6)	10 (17.8)	1 (5.6)	-	1 (2.6)	11 (11.7)
แต่งงาน (ภรรยา 3 คน)	2 (5.3)	-	2 (3.6)	-	-	-	2 (2.1)
หย่าร้าง	1 (2.6)	-	1 (1.8)	-	-	-	1 (1.1)
หม้าย (สามีถึงแก่กรรม)	2 (5.3)	-	2 (3.6)	1 (5.6)	-	1 (2.6)	3 (3.2)

จำนวนสมาชิกในครัวเรือน

เกษตรกรชาวเขาเผ่าม้งส่วนใหญ่มีสมาชิกในครัวเรือนอยู่ระหว่าง 7-9 คน โดยมีสมาชิกเฉลี่ย 9.1 คน ต่อครัวเรือน ซึ่งใกล้เคียงกับค่าเฉลี่ยของประชากรชาวเขาเผ่าม้งทั้งประเทศ จากการสำรวจสำมะโนประชากรของสำนักงานสถิติแห่งชาติ คือ มีสมาชิกเฉลี่ย 8.8 คนต่อครัวเรือน (สำนักงานสถิติแห่งชาติ 2529:5) จำนวนสมาชิกในครัวเรือนระหว่าง 7-9 คน มีจำนวนมากที่สุด คือ ร้อยละ 31.9 รองลงมาสมาชิกในครัวเรือนอยู่ระหว่าง 4-6 คน และ 10-12 คน คิดเป็นร้อยละ 24.5 และร้อยละ 20.2 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาถึงจำนวนสมาชิกในครัวเรือนของเกษตรกรผู้ปลูกกาแฟและผู้ไม่ได้ปลูกกาแฟ พบว่า เกษตรกรชาวเขาเผ่าม้งผู้ปลูกกาแฟ มีสมาชิกในครัวเรือนอยู่ระหว่าง 7-9 คน และมากกว่า 13 คนต่อครัวเรือน มีจำนวนเท่ากันคือ ร้อยละ 26.8 โดยมีสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 9.3 คน ต่อครัวเรือน

ในขณะที่กลุ่มผู้ไม่ได้ปลูกกาแฟมีสมาชิกในครัวเรือนอยู่ระหว่าง 7-9 คน มีจำนวนมากที่สุดคือร้อยละ 39.5 รองลงมาสมาชิกในครัวเรือนอยู่ระหว่าง 4-6 คน ร้อยละ 34.2 และสมาชิกในครัวเรือนระหว่าง 10-12 คน มีร้อยละ 13.2 ดังแสดงในตารางที่ 5

รายได้จากพืชเศรษฐกิจหลัก

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาส่วนใหญ่เป็นรายได้จากพืชเศรษฐกิจหลัก คือ สิ้นจี่ กะหล่ำปลี คิดเป็นร้อยละ 58.35 และ 18.92 ตามลำดับ และอื่น ๆ คือไปรับจ้างทำงานคิดเป็นร้อยละ 8.20

เมื่อเปรียบเทียบรายได้จากพืชเศรษฐกิจหลักระหว่างหมู่บ้านขุนช่างเคี่ยน และหมู่บ้านม่อนเงาะ สิ้นจี่เป็นรายได้จากพืชเศรษฐกิจส่วนใหญ่ของหมู่บ้านขุนช่างเคี่ยน คิดเป็นร้อยละ 78.33 ในขณะที่หมู่บ้านม่อนเงาะ เป็นพืชเศรษฐกิจอันดับ 3 รองลงมาจากรายได้อื่น ๆ คือร้อยละ 8.75

- กะหล่ำปลี เป็นพืชเศรษฐกิจหลักของหมู่บ้านม่อนเงาะ มีการปลูกทุกครัวเรือนเป็นรายได้หลัก ของหมู่บ้านคิดเป็นร้อยละ 66.99 ในขณะที่หมู่บ้านขุนช่างเคี่ยนไม่มีครัวเรือนใดปลูกกะหล่ำปลี เพื่อขายเพียงแต่ปลูกเพื่อบริโภคเท่านั้น

ตารางที่ 5 แสดงจำนวนสมาชิกในครัวเรือนของเกษตรกรชาวเขาเผ่าม้ง ผู้ปลูกกาแฟและผู้ไม่ปลูกกาแฟ

จำนวนสมาชิก ในครัวเรือน	ผู้ปลูกกาแฟ			ผู้ไม่ปลูกกาแฟ			รวม
	ขุนช่างเคี่ยน N=38	ม่อนเงาะ N=18	รวม N=56	ขุนช่างเคี่ยน N=18	ม่อนเงาะ N=20	รวม N=38	
<= 3	1 (2.6)	1 (5.6)	2 (3.6)	-	2 (10)	2 (5.2)	4 (4.3)
4-6	7 (18.5)	3 (16.6)	10 (17.8)	7 (38.9)	6 (30)	13 (34.2)	23 (24.5)
7-9	10 (26.3)	5 (27.8)	15 (26.8)	7 (38.9)	8 (40)	15 (39.5)	30 (31.9)
10-12	10 (26.3)	4 (22.2)	14 (25)	3 (16.7)	2 (10)	5 (13.2)	19 (20.2)
>=13	10 (26.3)	5 (27.8)	15 (26.8)	1 (5.5)	2 (10)	3 (7.9)	18 (19.1)
จำนวนสมาชิกสูงสุด	22	18	18	22	18	22	22
จำนวนสมาชิกต่ำสุด	3	2	3	3	2	2	2
จำนวนสมาชิกเฉลี่ย	10.6	8.2	9.1	9.0	9.4	9.3	9.2

- กาแฟ เป็นพืชที่ใช้ศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ซึ่งมีการปลูกทั้งหมู่บ้านขุนช่างเคี่ยน และหมู่บ้านม่อนเงาะ ในเปอร์เซ็นต์ที่ใกล้เคียงกันมาก คือ ร้อยละ 4.42 และร้อยละ 7.53 ตามลำดับ ซึ่งไม่ได้เป็นพืชที่จะให้รายได้ ในอันดับต้น ๆ ทั้งนี้อาจเนื่องจากราคาของกาแฟไม่สู้จะมั่นคงไม่ค่อยแน่นอน ทำให้เกษตรกรเปลี่ยนความสนใจพืชเศรษฐกิจอื่นที่ทำรายได้สูงกว่า

- ท้อ เป็นพืชเศรษฐกิจที่ทำรายได้ให้กับทั้งหมู่บ้านขุนช่างเคี่ยน และหมู่บ้านม่อนเงาะ ในปริมาณที่ใกล้เคียงกันทั้งนี้เพราะท้อเป็นผลไม้สำหรับลูกหลานและเป็นรายได้เสริม เป็นพืชที่ปลูกง่าย และไม่ต้องการการดูแลรักษามาก อีกทั้งยังไม่ต้องใส่ปุ๋ยและพ่นยาฆ่าแมลง เพียงแต่ตัดแต่งกิ่งเท่านั้น
- ดอกกระดาศ ถือได้ว่าเป็นพืชที่ทำให้รายได้เสริมอีกชนิดหนึ่งที่ใช้พื้นที่เพาะปลูกไม่มากนักให้รายได้พอสมควร ในหมู่บ้านขุนช่างเคี่ยน จะเพาะปลูกกันทุกครัวเรือน ปลูกง่ายไม่ต้องดูแลรักษามาก เมื่อถึงเวลาดอกบาน เริ่มเก็บตากแห้งจะมีพ่อค้ามารับซื้อ
- ส้ม เป็นพืชเศรษฐกิจใหม่ที่กำลังนำมาทดลองปลูกในหมู่บ้านม่อนเงาะ โดยเกษตรกรหัวก้าวหน้า เห็นว่าเป็นพืชที่น่าสนใจ เลยไปซื้อมาจากจังหวัดแพร่-น่าน เพราะคิดว่ามีคุณสมบัติเหมาะสม จึงนำมาปลูก ปรากฏว่าให้ผลผลิตดีและเป็นที่ต้องการของตลาด
- ถั่วแดง เป็นพืชเศรษฐกิจชนิดหนึ่งที่โครงการหลวงสนับสนุนให้เกษตรกรหมู่บ้านม่อนเงาะปลูกโดยโครงการหลวงจะให้สินเชื่อเรื่อง เมล็ดพันธุ์ ปุ๋ย ยาฆ่าแมลง พร้อมทั้งรับซื้อผลผลิต แต่เกษตรกรปลูกกันไม่ทุกครัวเรือนและปลูกครัวเรือนเล็กน้อย เพื่อเป็นรายได้และเป็นพืชบำรุงดิน
- รายได้อื่น ๆ เป็นรายได้หลักของบางครัวเรือนในหมู่บ้านขุนช่างเคี่ยน และหมู่บ้านม่อนเงาะ รายได้ส่วนใหญ่มาจากการไปรับจ้างหน่วยปลูกป่า รองลงมารับจ้างเฝ้าสวน ในพื้นที่ราบอีกส่วนหนึ่งลูกหลานมารับจ้างทำงานในเมือง รวมทั้ง เก็บของป่ามาขาย เพื่อเป็นค่าโดยสารรถยนต์ ซึ่งชาวบ้านบอกว่ามีแนวโน้มจะสูงขึ้น หลังเหตุการณ์เพาะปลูก ดังแสดงในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 แสดงรายได้จากพืชเศรษฐกิจหลัก จำแนกตามชนิด ของเกษตรกรชาวเขาเผ่าม้งผู้ปลูก
กาแฟและไม่ปลูกกาแฟ

ชนิดพืช	ผู้ปลูกกาแฟ			ผู้ไม่ปลูกกาแฟ		
	ขุนช่างเคี่ยน N=38	ม่อนเงาะ N=18	รวม N=56	ขุนช่างเคี่ยน N=18	ม่อนเงาะ N=20	รวม N=38
กาแฟ	180,630 (4.42)	123,900 (7.53)	304,530 (5.31)	-	-	-
ลิ้นจี่	3,200,400 (78.33)	144,000 (8.75)	3,344,400 (58.35)	1,109,500 (88.27)	76,000 (10.03)	1,185,500 (58.84)
ท้อ	162,200 (3.97)	22,500 (1.37)	184,700 (3.22)	43,000 (3.42)	4,000 (0.53)	47,000 (2.33)
ดอกกระดาศ	204,008 (4.99)	-	204,008 (3.56)	54,700	-	54,700 (2.71)
กะหล่ำปลี	-	1,084,580 (65.88)	1,084,580 (18.92)	-	526,090 (69.41)	526,090 (26.11)
ส้ม	-	136,500 (8.29)	136,500 (2.38)	-	-	-
ถั่วแดง	-	3,260 (0.20)	3,260 (0.06)	-	9,851 (1.30)	9,851 (0.49)
อื่น ๆ	338,500 (8.28)	131,500 (7.99)	470,000 (8.20)	49,700 (3.95)	142,000 (18.73)	191,700 (9.51)
รวม	4,085,738 (100)	1,646,240 (100)	5,731,978 (100)	1,256,900 (100)	757,941 (100)	2,014,841 (100)

จำนวนแรงงานในครัวเรือน

เกษตรกรชาวเขาเผ่าม้งของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีจำนวนแรงงานอยู่ระหว่าง 3-4 คนต่อครัวเรือนมากที่สุด คือ ร้อยละ 39.4 โดยมีจำนวนแรงงานเฉลี่ยคือ 4.4 คนต่อครัวเรือน

เมื่อแยกพิจารณาตามกลุ่มผู้ปลูกกาแฟ และกลุ่มผู้ไม่ปลูกกาแฟ พบว่า ทั้งสองกลุ่มมีจำนวนแรงงานอยู่ระหว่าง 3-4 คนต่อครัวเรือนมากที่สุด มีจำนวนเท่ากันคิดเป็นร้อยละ 42.9 และร้อยละ 34.2 ตามลำดับ

ในขณะที่กลุ่มผู้ปลูกกาแฟมีจำนวนแรงงานอยู่ระหว่าง 1-2 คนต่อครัวเรือนมีจำนวนน้อยที่สุด มีเพียงร้อยละ 14.3 ส่วนผู้ไม่ปลูกกาแฟมีจำนวนแรงงานอยู่ระหว่าง 5-6 คนต่อครัวเรือนน้อยที่สุด คือ มีเพียงร้อยละ 15.8 ดังแสดงในตารางที่ 7

ตารางที่ 7 แสดงจำนวนแรงงานในครัวเรือนของเกษตรกรชาวเขาเผ่าม้งผู้ปลูกกาแฟและไม่ปลูกกาแฟ

จำนวนแรงงานใน ครัวเรือน (คน)	ผู้ปลูกกาแฟ			ผู้ไม่ปลูกกาแฟ			รวม ทั้งหมด
	ขุนช่างเคี่ยน N=38	ม่อนเงาะ N=18	รวม N=56	ขุนช่างเคี่ยน N=18	ม่อนเงาะ N=20	รวม N=38	
1 - 2	6 (15.8)	2 (11.1)	8 (14.3)	7 (38.9)	5 (25.0)	12 (31.6)	20 (21.3)
3 - 4	16 (42.1)	8 (44.4)	24 (42.9)	7 (38.9)	6 (30.0)	13 (34.2)	37 (39.4)
5 - 6	11 (28.9)	2 (11.1)	13 (23.2)	2 (77.8)	4 (20.0)	6 (15.8)	19 (20.2)
มากกว่า 6	5 (13.2)	6 (33.3)	11 (19.6)	2 (11.1)	5 (25.0)	7 (18.4)	18 (19.1)
จำนวนแรงงานต่ำสุด	2	2	2	2	2	2	2
จำนวนแรงงานสูงสุด	10	8	10	8	10	10	10
จำนวนแรงงานเฉลี่ย	4.5	4.7	4.6	3.3	4.7	4.0	4.4

จำนวนที่ดินที่ใช้ในการเพาะปลูก

เกษตรกรชาวเขาเผ่าม้ง กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีที่ดินทำกินอยู่ระหว่าง 8-16 ไร่ต่อครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 40.4 โดยมีพื้นที่ทำกินเฉลี่ยเท่ากับ 16 ไร่ต่อครัวเรือน

เมื่อแยกพิจารณาระหว่างกลุ่มผู้ปลูกกาแฟ และกลุ่มผู้ไม่ปลูกกาแฟ พบว่า กลุ่มปลูกกาแฟ มีพื้นที่เพาะปลูกอยู่ระหว่าง 8-16 ไร่ มีมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 33.3 และมีพื้นที่เพาะปลูกน้อยกว่า 8 ไร่ น้อยที่สุด คือมีเพียงร้อยละ 7.1 ในขณะที่กลุ่มผู้ไม่ปลูกกาแฟมีพื้นที่เพาะปลูกอยู่ระหว่าง 8-16 ไร่ มีมากที่สุดเช่นกัน คิดเป็นร้อยละ 50.0 แต่มีพื้นที่เพาะปลูกมากกว่า 24 ไร่ มีน้อยที่สุด มีเพียงร้อยละ 5.3 ดังแสดงในตารางที่ 8

ตารางที่ 8 แสดงจำนวนพื้นที่การเกษตรของเกษตรกรชาวเขาเผ่าม้งทั้งที่ปลูกกาแฟและไม่ปลูกกาแฟ

จำนวนพื้นที่ทำ การเกษตร (ไร่)	ผู้ปลูกกาแฟ			ผู้ไม่ปลูกกาแฟ			รวม ทั้งหมด N=94
	ขุนช้างเคียน N=38	ม่อนเงาะ N=18	รวม N=56	ขุนช้างเคียน N=18	ม่อนเงาะ N=20	รวม N=38	
น้อยกว่า 8	3 (7.9)	1 5.6)	4 (7.1)	5 (27.8)	7 (35.0)	4 (7.1)	16 (17.1)
8-16	13 (34.2)	6 (33.3)	19 (33.3)	12 (66.7)	7 (35.0)	19 (33.3)	38 (40.4)
16-24	12 (31.2)	8 (44.4)	13 (35.7)	0 (0.0)	5 (25.0)	13 (35.7)	25 (26.6)
มากกว่า 24	10 (26.3)	3 (16.7)	13 (23.2)	1 (5.5)	1 (5.5)	13 (23.2)	15 (15.9)
พื้นที่เพาะปลูกต่ำสุด	5	7	5	5	5	5	5
พื้นที่เพาะปลูกสูงสุด	40	44	44	16	40	40	44
พื้นที่เพาะปลูกเฉลี่ย	18.2	19.1	18.6	10.7	13.3	12.1	16.0

รายได้ทั้งหมด

รายได้ของเกษตรกรชาวเขาเผ่าม้งที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด คือ รายได้จากพืชเศรษฐกิจหลัก พืชที่นำมาเป็นอาหาร เช่น ข้าว, ข้าวโพด, สัตว์เลี้ยง และรายได้อื่น อาทิเช่น รับจ้าง ขายเป็นป่า ส่วนใหญ่ครัวเรือนจะมีรายได้ไม่เกิน 30,000 บาทต่อปี (ร้อยละ 25.5) และกลุ่มที่มีรายได้อยู่ระหว่าง 150,000–200,000 บาทต่อปี มีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 12.8 โดยเฉลี่ยกลุ่มตัวอย่างมีรายได้เท่ากับ 93,409.05 บาทต่อปี

พบว่า เกษตรกรผู้ปลูกกาแฟมีรายได้ 30,001–60,000 บาทต่อปี มีจำนวนมากที่สุด คือ ร้อยละ 21.4 และกลุ่มที่มีรายได้ตั้งแต่ 150,001–200,000 บาทต่อปี น้อยที่สุด มีเพียงร้อยละ 12.5 ในขณะที่ผู้ไม่ปลูกกาแฟมีระดับรายได้น้อยกว่า 30,001 บาทต่อปี มีมากที่สุดมีถึงร้อยละ 42.1 และกลุ่มที่มีรายได้ระหว่าง 150,001–200,000 บาทต่อปี น้อยที่สุด มีเพียงร้อยละ 5.3

จะเห็นว่าค่าเฉลี่ยรายได้ทั้งหมดของผู้ปลูกกาแฟสูงกว่าคือ 121,970.54 บาทต่อปี ในขณะที่ผู้ไม่ปลูกกาแฟมีรายได้เฉลี่ย เพียง 125,000 บาทต่อปี ดังแสดงในตารางที่ 9

รายจ่ายทั้งหมด

รายจ่ายทั้งหมดคือ รายจ่ายที่เกษตรกรจ่ายทั้งหมด ค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน ค่าใช้จ่ายการผลิต ค่าขนส่ง ค่าจ้างแรงงานภายนอก ค่าเล่าเรียนบุตร ตลอดจนค่ารักษาพยาบาลในครัวเรือน รายจ่ายส่วนใหญ่ของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาอยู่ระหว่าง 10,000–30,000 บาทต่อปี มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 38.3 รองลงมาคือรายจ่ายอยู่ระหว่าง 30,001–60,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 37.2 และรายจ่ายต่ำสุดคือไม่เกิน 9,999 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 8.5

รายจ่ายระหว่างหมู่บ้านขุนช่างเคี่ยน กับหมู่บ้านม่อนเงาะ จะพบว่ารายจ่ายส่วนใหญ่หมู่บ้านขุนช่างเคี่ยน อยู่ระหว่าง 10,000 – 30,000 บาทและ 30,001–60,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 42.9 ร้อยละ 37.5 ตามลำดับ ส่วนหมู่บ้านม่อนเงาะ มีรายจ่ายส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 30,001–60,000 บาทต่อปี และ 10,000–30,000 บาทต่อปี ตามลำดับ คิดเป็นร้อยละ 36.8 และร้อยละ 31.6 จะเห็นว่ากลุ่มหมู่บ้านม่อนเงาะ มีรายจ่ายที่สูงกว่ากลุ่มหมู่บ้านขุนช่างเคี่ยน (เพราะผลิตพืชเศรษฐกิจเชิงพาณิชย์ กะหล่ำปลี ดูได้จากตารางที่ 3) ดังแสดงในตารางที่ 10

ทั้งนี้การผลิตพืชเศรษฐกิจเชิงพาณิชย์ เช่น กะหล่ำปลี จะต้องใช้ปัจจัยการผลิตเป็นจำนวนมาก อาทิเช่น เมล็ดพันธุ์ ปุ๋ย ยารักษาแมลง ค่าจ้างแรงงานเตรียมดินและค่าขนส่ง โดยเฉพาะค่าขนส่งในฤดูฝนซึ่งจะสูงมาก เพราะเส้นทางคมนาคมไม่สะดวก ซึ่งตรงกับช่วงฤดูเก็บเกี่ยวกะหล่ำปลีผลผลิตมาก ราคาต่ำ ทำให้เกษตรกรบางรายไม่เก็บผลผลิตไปขายเพราะไม่คุ้มทุน สำหรับค่าขนส่งทำให้ยิ่งขาดทุน

ตารางที่ 9 แสดงระดับรายได้ของเกษตรกรชาวเขาเผ่าม้งทั้งที่ปลูกกาแฟและไม่ปลูกกาแฟ

รายได้ (บาท)	ผู้ปลูกกาแฟ			ผู้ไม่ปลูกกาแฟ			รวม ทั้งหมด
	ขุนช้างเคียน N=38	ม่อนเงาะ N=18	รวม N=56	ขุนช้างเคียน N=18	ม่อนเงาะ N=20	รวม N=38	
น้อยกว่า 30,001	5 (13.2)	3 (16.7)	8 (14.3)	6 (33.3)	10 (50.0)	16 (42.1)	24 (25.5)
30,001- 60,000	11 (28.9)	1 (5.6)	12 (21.4)	5 (27.8)	5 (25.0)	10 (26.3)	22 (23.4)
60,001- 90,000	5 (13.2)	6 (33.3)	11 (19.6)	5 (27.8)	1 (5.0)	6 (15.8)	17 (18.1)
90,001-150,000	2 (5.3)	6 (33.3)	8 (14.3)	- (-)	4 (20.0)	4 (10.5)	12 (12.8)
150,001-200,000	6 (15.8)	1 (5.6)	7 (12.5)	2 (11.1)	- (-)	2 (5.3)	9 (9.6)
มากกว่า 200,000	9 (23.7)	1 (5.6)	10 (17.9)	- (-)	- (-)	- (-)	10 (10.6)
รายได้ต่ำสุด	12,300	11,000	11,000	5,100	5,500	5,100	5,500
รายได้สูงสุด	409,100	451,500	451,500	125,000	95,900	125,000	451,500
รายได้เฉลี่ย	131,138.42	102,616.11	121,970.54	5,100	5,500	5,310.5	93,409.05

ตารางที่ 10 แสดงรายจ่ายของเกษตรกรชาวเขาเผ่าม้ง

รายจ่าย (บาท)	ขุนช่างเคี่ยน		ม่อนเงาะ		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
<= 10,000	5	8.9	3	7.9	8	8.5
10,001-30,000	24	42.9	12	31.6	36	38.3
30,001-60,000	21	37.5	14	36.8	35	37.2
60,001-80,000	2	3.6	3	7.9	5	5.3
มากกว่า 80,000	4	7.1	6	15.8	10	10.6
รวม	56	100.0	38	100.0	94	100.0

ส่วนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการปลูกกาแฟ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้มีจำนวนทั้งสิ้น 56 ราย โดยเก็บข้อมูลได้จาก หมู่บ้านขุนช่างเคี่ยน มีจำนวน 38 ราย และหมู่บ้านม่อนเงาะ มีจำนวน 18 ราย เฉพาะที่ปลูกกาแฟ

ประสบการณ์การปลูกกาแฟ

ประสบการณ์การปลูกกาแฟของหัวหน้าครัวเรือนชาวเขาเผ่าม้ง จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 3-4 ปี มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 37.5 รองลงมาอยู่ระหว่าง 4-6 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.9 โดยเฉลี่ยมีประสบการณ์การปลูกกาแฟ 6.34 ปี จำนวนที่มีประสบการณ์ต่ำสุด คือ 1 ปี และสูงสุดคือ 25 ปี

เกษตรกรกลุ่มหมู่บ้านขุนช่างเคี่ยนส่วนใหญ่มีประสบการณ์การปลูกกาแฟ ระหว่าง 5-6 ปี ร้อยละ 42.1 รองลงมา มีประสบการณ์ 3-4 ปี คิดเป็นร้อยละ 31.6 ในขณะที่กลุ่มหมู่บ้านม่อนเงาะ มีประสบการณ์การปลูกกาแฟระหว่าง 3-4 ปี มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 50 และรองลงมา มีประสบการณ์ 1-2 ปี คิดเป็นร้อยละ 22.2 ดังแสดงในตารางที่ 11

ตารางที่ 11 แสดงประสพการณ์การปลูกกาแฟของเกษตรกรผู้ปลูกกาแฟขุนช้างเคียนและม่อนเงาะ

ประสพการณ์การ ปลูกกาแฟ (ปี)	ขุนช้างเคียน N=38		ม่อนเงาะ N=18		รวม N=56	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1-2	1	2.6	4	22.2	5	8.9
3-4	12	31.6	9	50.0	21	37.5
5-6	16	42.1	3	16.7	19	33.9
7 ปีขึ้นไป	9	23.7	2	11.1	11	19.6
ประสพการณ์ต่ำสุด	1		1		1	
ประสพการณ์สูงสุด	25		15		25	
ค่าเฉลี่ย	7.16		4.39		6.34	

รายได้จากกาแฟ

รายได้ของครัวเรือนจากกาแฟต่อปีของชาวเขาเผ่าม้ง จากการศึกษพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มีรายได้อยู่ระหว่าง 1,000-5,999 บาทต่อปี มีมากที่สุด คือ ร้อยละ 51.8 ของผู้ปลูกกาแฟ รองลงมาได้แก่ผู้มีรายได้อยู่ระหว่าง 1-999 บาทต่อปี คือร้อยละ 17.9 ซึ่งมีจำนวนเท่ากับผู้ที่ยังไม่มีรายได้จากกาแฟ เนื่องจากกาแฟยังเล็ก บางส่วนไม่ได้เก็บขายเนื่องจากราคาไม่ดี โดยมีชาวเขามีรายได้จากกาแฟเฉลี่ย 4,688.04 บาท สำหรับรายได้ จากกาแฟสูงสุดคือ 70,000 บาท และรายได้ ต่ำสุด 0 บาท ดังแสดงในตารางที่ 12

ตารางที่ 12 แสดงระดับรายได้จากกาแพงของสองหมู่บ้าน

ระดับรายได้จากกาแพง (บาท)	ขุนช่างเคี่ยน		ม่อนเงาะ		รวม	
	จำนวน N=38	ร้อยละ	จำนวน N=18	ร้อยละ	จำนวน N=56	ร้อยละ
ยังไม่ได้ขายผลผลิต	5	13.2	5	27.8	10	17.9
1- 999	10	26.3	-	-	10	17.9
1,000-5,999	21	55.3	8	44.4	29	51.8
6,000 บาทขึ้นไป	2	5.3	5	27.8	7	12.5

ความพอใจในตลาดกาแพง

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรชาวเขาส่วนใหญ่ไม่ค่อยจะพอใจกับระดับราคาของกาแพงในปัจจุบัน มีจำนวนร้อยละ 68 ส่วนที่เหลือคือร้อยละ 32 เห็นว่าระดับราคายังคงพอขายได้ และยังคงคาดหวังว่าในอนาคตราคากาแพงจะดีขึ้น ดังแสดงในตารางที่ 13

ตารางที่ 13 แสดงความพอใจในตลาดกาแพงของสองหมู่บ้าน

ความพอใจในตลาดกาแพง	ขุนช่างเคี่ยน		ม่อนเงาะ		รวม	
	จำนวน N=38	ร้อยละ	จำนวน N=18	ร้อยละ	จำนวน N=56	ร้อยละ
ไม่ได้ขายผลผลิต	2	5.3	4	22.2	6	10.7
ไม่พอใจ	32	84.2	2	11.1	34	60.7
พอใจ	4	10.5	12	66.7	16	28.6

การติดต่อเจ้าหน้าที่

การติดต่อเจ้าหน้าที่ด้านงานส่งเสริมการเกษตรในรอบปีที่ผ่านมาของหัวหน้าครัวเรือน ชาวเขาเผ่าม้ง พบว่า หัวหน้าครัวเรือนส่วนใหญ่ไม่เคยติดต่อกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมเลย คือ ร้อยละ 37.50 รองลงมาคือกลุ่มที่ติดต่อกับเจ้าหน้าที่ 2 ครั้ง คือ ร้อยละ 28.57 และติดต่อเจ้าหน้าที่มากที่สุด คือ 7 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 1.79 ชาวเขาเผ่าม้งติดต่อกับเจ้าหน้าที่โดยเฉลี่ย 1.35 ครั้ง เมื่อพิจารณากลุ่มเกษตรกรบ้านขุนช่างเคี่ยน พบว่า ไม่เคยติดต่อกับเจ้าหน้าที่เลย ร้อยละ 47.37 รองลงมาติดต่อกับเจ้าหน้าที่ 2 ครั้ง คือ ร้อยละ 31.58 ในขณะที่กลุ่มเกษตรกรบ้านม่อนเงาะติดต่อกับเจ้าหน้าที่ 2 ครั้งมีจำนวนมากที่สุด คือ ร้อยละ 22.22 และ การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ 4 ครั้ง, การติดต่อเจ้าหน้าที่ 1 ครั้ง และไม่เคยติดต่อเลยมีจำนวนเท่ากัน คือ ร้อยละ 16.67 ดังแสดงในตารางที่ 14

ตารางที่ 14 แสดงจำนวนครั้งในการติดต่อเจ้าหน้าที่ของสองหมู่บ้าน

จำนวนครั้งของการ ติดต่อเจ้าหน้าที่ (ครั้ง)	ขุนช่างเคี่ยน N=38		ม่อนเงาะ N=18		รวม N=56	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เคยติดต่อ	18	47.37	3	16.67	21	37.50
1	6	15.79	3	16.67	9	16.07
2	12	31.58	4	22.22	16	28.57
3	2	5.26	2	11.11	4	7.14
4	-	-	2	11.11	2	3.57
5	-	-	3	16.67	3	5.36
7	-	-	1	5.55	1	1.79

การเข้ารับการฝึกอบรม

การเข้ารับการฝึกอบรมด้านการเกษตรในรอบปีที่ผ่านมาของหัวหน้าครัวเรือนชาวเขาเผ่าม้งพบว่าส่วนใหญ่ไม่เคยเข้ารับการฝึกอบรมในรอบปีที่ผ่านมาคือร้อยละ 85.7 รองลงมาเคยเข้ารับการฝึกอบรม 1 ครั้งและ 3 ครั้ง จำนวนร้อยละ 12.5 และ 1.8 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 15

ตารางที่ 15 แสดงจำนวนครั้งการเข้ารับการฝึกอบรมผู้ปลูกกาแฟ ทั้งสองหมู่บ้าน

การเข้ารับการฝึกอบรม (ครั้ง)	ขุนช่างเคี่ยน		ม่อนเงาะ		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	N=38		N=18		N=56	
ไม่เคยเข้ารับการฝึกอบรม	31	81.6	17	94.4	48	85.7
1	6	15.8	1	5.6	7	12.5
3	1	2.6			1	1.8

การเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริม

การเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการปลูกกาแฟที่สำคัญของหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรชาวเขาเผ่าม้ง พบว่า หัวหน้าครัวเรือนชาวเขาเผ่าม้งส่วนใหญ่เข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมทุกครั้ง มีจำนวนมากที่สุดคือ ร้อยละ 78.6 รองลงมาพบว่าเข้าร่วมกิจกรรมบางครั้งและไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมคิดเป็นร้อยละตามลำดับคือ ร้อยละ 12.5 และ ร้อยละ 8.9

เมื่อแยกพิจารณาระหว่างกลุ่มหมู่บ้านขุนช่างเคี่ยน และกลุ่มหมู่บ้านม่อนเงาะ พบว่า กลุ่มหมู่บ้านขุนช่างเคี่ยน เข้าร่วมกิจกรรมทุกครั้ง มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 81.6 เช่นเดียวกับกลุ่มหมู่บ้านม่อนเงาะ การเข้าร่วมกิจกรรมทุกครั้งมีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 72.2 ดังแสดงในตารางที่ 16

ตารางที่ 16 แสดงความถี่ในการเข้าร่วมส่งเสริมการปลูกกาแฟทั้งสองหมู่บ้าน

ความถี่ในการเข้าร่วม ส่งเสริมการปลูกกาแฟ	ขุนช่างเคี่ยน		ม่อนเงาะ		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	N=38		N=18		N=56	
ร่วมกิจกรรมทุกครั้ง	31	81.6	13	72.2	44	78.6
ร่วมกิจกรรมบางครั้ง	3	7.9	4	22.2	7	12.5
ไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรม	4	10.5	1	5.6	5	8.9

ตอนที่ 2 วิเคราะห์การยอมรับคำแนะนำวิธีปฏิบัติการปลูกกาแฟอราบิก้าของเกษตรกรชาวเขาเผ่าม้ง

ส่วนที่ 1 ลักษณะการยอมรับคำแนะนำวิธีปฏิบัติการปลูกกาแฟอราบิก้าของเกษตรกรชาวเขาเผ่าม้งจากการวิเคราะห์ (ตารางที่ 17) เกษตรกรชาวเขาเผ่าม้งมีการยอมรับคำแนะนำการปฏิบัติการปลูกกาแฟอราบิก้าจากเจ้าหน้าที่ตั้งนี้ มีการยอมรับลักษณะถุงเพาะกล้าขนาด 7"x10" จะยอมรับกันถึงร้อยละ 98.2 และไม่ยอมรับเพียงร้อยละ 1.8 ส่วนใหญ่ที่ยอมรับเนื่องจากหน่วยส่งเสริมเพาะกล้าให้ มีเกษตรกรส่วนน้อยที่เพาะกล้าเอง

สำหรับกรณีการใส่ปุ๋ยคอกรองกันหลุมก่อนปลูกกาแฟนั้นมีการยอมรับเพียงร้อยละ 32.1 และไม่ยอมรับร้อยละ 67.9 จำนวนต้นกาแฟที่ปลูกนั้นเกษตรกรชาวเขาเผ่าม้งมีการยอมรับคำแนะนำที่จะปลูกกาแฟจำนวน 300-400 ต้นต่อไร่ ยอมรับถึงร้อยละ 96.4 และไม่ยอมรับร้อยละ 1.8 ในเรื่องของการใช้ปุ๋ยเคมีบำรุงรักษากาแฟมีการยอมรับคำแนะนำวิธีการปฏิบัติโดยแบ่งใส่ 3 ครั้ง ในรอบปีมีการยอมรับและไม่ยอมรับมีจำนวนเท่ากัน คือร้อยละ 50 ในขณะที่การยอมรับเกี่ยวกับการพ่นยาป้องกันโรคราสนิม 3-4 ครั้ง ต่อปี

ในกรณีที่ปลูกเป็นสายพันธุ์ที่ไม่ต้านทานโรคราสนิมนั้น เกษตรกรชาวเขาเผ่าม้ง ยอมรับเพียงร้อยละ 26.8 และไม่ยอมรับถึงร้อยละ 73.2 แต่จะยอมรับการปลูกกาแฟสายพันธุ์ต้านทานโรคราสนิมนั้น เกษตรกรชาวเขาเผ่าม้งยอมรับถึงร้อยละ 96.4 และไม่ยอมรับเพียงร้อยละ 3.6 ในเรื่องการคลุมโคนต้นกาแฟในต้นเดือนพฤศจิกายนนั้น เกษตรกรชาวเขาเผ่าม้งจะให้การยอมรับเกี่ยวกับการคลุมโคนเพียง ร้อยละ 25.5 และไม่ยอมรับถึงร้อยละ 74.5 การยอมรับเกี่ยวกับการตัดแต่งกิ่งต้นกาแฟ ตามระยะเวลาที่เหมาะสมกับอายุของต้นกาแฟนั้นมีการยอมรับถึงร้อยละ 98.1 และไม่ยอมรับเพียงร้อยละ 1.9

สำหรับการเก็บเกี่ยวผลกาแฟไปจำหน่าย เกษตรกรชาวเขาเผ่าม้งให้การยอมรับที่จะคัดเลือกเฉพาะผลกาแฟที่สุกเต็มที่ถึงร้อยละ 98.0 และยังไม่ยอมรับที่จะคัดเลือกเฉพาะผลกาแฟที่สุกเต็มที่เพียงร้อยละ 2.0 และการจัดการหลังการเก็บเกี่ยวนั้น เกษตรกรไม่ยอมรับที่จะปฏิบัติตามคำแนะนำ ถึงร้อยละ 100 ส่วนใหญ่เกษตรกรจะขายผลกาแฟสดไม่นิยมทำสารกาแฟ

ตารางที่ 17 แสดงลักษณะการยอมรับคำแนะนำวิธีการปฏิบัติการปลูกกาแฟอาราบิก้าของเกษตรกรชาวเขาเผ่าม้งตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่

คำแนะนำ	ยอมรับ		ไม่ยอมรับ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. ขนาดถุงเพาะกล้า 7"x10"	55	98.2	1	1.8
2. การใส่ปุ๋ยคอกรองก้นหลุม	18	32.1	38	67.9
3. จำนวนต้นกาแฟ 300-400 ต้น/ไร่	54	96.4	2	3.6
4. การกำจัดวัชพืช 2-5 ครั้งโดยใช้มือ	55	98.2	1	1.8
5. การใส่ปุ๋ยเคมีบำรุงรักษา 3 ครั้ง/ปี	28	50.0	28	50.0
6. การพ่นยาป้องกันโรคราสนิม 3-4 ครั้ง/ปี				
กรณีเป็นพันธุ์ไม้ต้านทานโรคราสนิม	15	26.8	41	73.2
7. การปลูกโดยใช้พันธุ์ต้านทานโรคราสนิม	54	96.4	2	3.6
8. การคลุมโคนต้นในเดือนพฤศจิกายนทุกปี	14*	25.5	41	74.5*
9. การตัดแต่งกิ่งตามระยะเวลาที่เหมาะสม	52*	98.1	1	1.9*
กับอายุของต้นกาแฟ				
10. การเก็บเกี่ยวผลกาแฟที่สุกเต็มที่	50*	98.0	1	2.0*
11. การจัดการหลังการเก็บเกี่ยวที่ถูกต้อง	**	**	51	100.0*

N=56

* หมายถึง จำนวนที่ขาดไปเพราะเกษตรกรกำลังปลูกกาแฟ ต้นกาแฟยังเล็ก ต้นกาแฟยังเล็ก การปฏิบัติตามข้อ 8,9,10,11 ยังไม่ถึงขั้นที่จะต้องปฏิบัติ

** กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดไม่ได้ปฏิบัติในขั้นตอนที่ 11 คือ การจัดการหลังการเก็บเกี่ยว แต่จะขายผลกาแฟสดที่สุกแล้ว

ส่วนที่ 2 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยทางเศรษฐกิจ สังคมและปัจจัยอื่น ๆ ต่อการยอมรับ
คำแนะนำ วิธีการปฏิบัติการปลูกกาแฟอาราบิก้าของเกษตรกรชาวเขาเผ่าม้ง (เพื่อพิสูจน์
สมมติฐาน)

สมมติฐานที่ 1 อายุของเกษตรกรชาวเขามีความสัมพันธ์กับระดับการยอมรับคำแนะนำวิธีการปฏิบัติ
การปลูกกาแฟอาราบิก้า

ตารางที่ 18 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับระดับการยอมรับคำแนะนำวิธีการปฏิบัติการปลูก
กาแฟอาราบิก้า

กลุ่มอายุ	ระดับการยอมรับ		รวม
	น้อย	มาก	
กลุ่มอายุน้อย	17 (56.67)	13 (43.33)	30 (100)
กลุ่มอายุมาก	16 (61.54)	10 (38.46)	26 (100)
รวม	33 (59.00)	23 (41.00)	56 (100)

$$\chi^2 = 0.0094$$

χ^2 ตาราง = 3.84 ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05, degree of freedom 1

จากตารางที่ 18 เมื่อพิจารณาเกี่ยวกับกลุ่มอายุของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มเกษตรกรที่มี
มีอายุน้อย และอายุมาก มีระดับการยอมรับคำแนะนำวิธีการปฏิบัติที่น้อยทั้ง 2 กลุ่ม คือ ร้อยละ
56.67 และ 61.54 ตามลำดับ ในขณะที่ระดับการยอมรับคำแนะนำวิธีการปฏิบัติมาก ทั้ง 2 กลุ่ม
ยอมรับเพียงร้อยละ 43.33 และ 38.46 ตามลำดับ

เมื่อวิเคราะห์ถึงความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับระดับการยอมรับคำแนะนำวิธีการปฏิบัติการปลูกกาแฟอราบิก้า แล้วปรากฏว่าไม่มีความสัมพันธ์กันทางสถิติ แสดงให้เห็นว่าอายุของกลุ่มตัวอย่างไม่มีความสัมพันธ์กับระดับการยอมรับซึ่งเป็นการปฏิเสธสมมติฐานในการวิจัยที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 2 การอ่านออกเขียนได้มีความสัมพันธ์กับระดับการยอมรับคำแนะนำวิธีการปฏิบัติการปลูกกาแฟอราบิก้า

ตารางที่ 19 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการอ่านออกเขียนได้ กับระดับการยอมรับคำแนะนำวิธีการปฏิบัติการปลูกกาแฟอราบิก้า

ระดับการอ่านออกเขียนได้	ระดับการยอมรับ		
	น้อย	มาก	รวม
อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้	25 (59.52)	17 (47.48)	42 (100)
อ่านออกเขียนได้	8 (57.14)	6 (42.86)	14 (100)
รวม	33 (59.00)	23 (41.00)	56 (100)

$$\chi^2 = 0.024579$$

χ^2 ตาราง = 3.84 ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05, degree of freedom 1

จากตารางที่ 19 เมื่อพิจารณาเกี่ยวกับระดับการยอมรับของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า เกษตรกรชาวเขาเผ่าม้งในกลุ่มอ่านออกเขียนได้มีระดับการยอมรับคำแนะนำวิธีการปฏิบัติที่น้อย ทั้ง 2 กลุ่มคือ ร้อยละ 57.14 และร้อยละ 59.52 ในขณะที่การยอมรับคำแนะนำวิธีการปฏิบัติมากมีเพียงร้อยละ 42.86 และร้อยละ 47.48 ตามลำดับ

เมื่อวิเคราะห์ถึงความสัมพันธ์ ระหว่างการอ่านออกเขียนได้ กับระดับการยอมรับคำแนะนำ
 วิธีปฏิบัติการปลูกกาแฟอราบิก้าของชาวเขาเผ่าม้งแล้วปรากฏว่าไม่มีความสัมพันธ์กันทางสถิติ แสดง
 ให้เห็นว่า การอ่านออกเขียนได้ ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับการยอมรับอย่างไรก็ตาม มีข้อสังเกต
 อยู่คือกลุ่มตัวอย่างไม่สามารถอ่านออกเขียนได้สูงถึงร้อยละ 75 ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างที่สามารถ
 อ่านออกเขียนได้มีเพียงร้อยละ 25

สมมติฐานที่ 3 ประสพการณ์การปลูกกาแฟเพิ่มความสัมพันธ์กับระดับการยอมรับวิธีการปฏิบัติการปลูก
 กาแฟอราบิก้า

ตารางที่ 20 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างประสพการณ์การปลูกกาแฟกับระดับการยอมรับคำแนะนำ
 วิธีปฏิบัติการปลูกกาแฟอราบิก้า

ประสพการณ์การปลูกกาแฟ (ปี)	ระดับการยอมรับ		
	น้อย	มาก	รวม
น้อย (< 6.13)	28 (62.22)	17 (37.78)	45 (100)
มาก (>= 6.13)	5 (45.45)	6 (54.55)	14 (100)
รวม	33 (59.00)	23 (41.00)	56 (100)

$$\chi^2 = 0.45089$$

χ^2 ตาราง = 3.84 ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05, degree of freedom 1

จากตารางที่ 20 เมื่อพิจารณาเกี่ยวกับประสพการณ์ของกลุ่มตัวอย่างพบว่า ในกลุ่มตัวอย่างที่มีประสพการณ์น้อย คือ น้อยกว่า 6.13 ปี มีระดับการยอมรับคำแนะนำวิธีการปฏิบัติน้อย ยอมรับถึงร้อยละ 62.22 ในขณะที่ระดับการยอมรับคำแนะนำวิธีการปฏิบัติมาก จะยอมรับเพียงร้อยละ 37.78 และในกลุ่มที่มีประสพการณ์มาก คือ มากกว่า 6.13 ปี มีระดับการยอมรับคำแนะนำวิธีการปฏิบัติน้อย ยอมรับเพียงร้อยละ 45.45 ในขณะที่ระดับการยอมรับมาก ยอมรับถึงร้อยละ 54.55

เมื่อวิเคราะห์ถึงความสัมพันธ์ระหว่างประสพการณ์การปลูกกาแฟกับระดับการยอมรับคำแนะนำวิธีการปฏิบัติการปลูกกาแฟราบีก็แล้วปรากฏว่า ไม่มีความสัมพันธ์กันทางสถิติ แสดงให้เห็นว่าประสพการณ์ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับการยอมรับ ซึ่งเป็นการปฏิเสธสมมติฐานในการวิจัยที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 4 รายได้ทั้งหมดของครัวเรือนมีความสัมพันธ์กับระดับการยอมรับคำแนะนำวิธีการปฏิบัติการปลูกกาแฟราบีก็

ตารางที่ 21 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ทั้งหมดของครัวเรือนกับระดับการยอมรับคำแนะนำวิธีการปฏิบัติการปลูกกาแฟราบีก็

รายได้ทั้งหมด	ระดับการยอมรับ		
	น้อย	มาก	รวม
น้อย (< 121,970.54)	22 (62.86)	13 (37.14)	35 (100)
มาก (>= 121,970.54)	11 (52.28)	10 (47.52)	21 (100)
รวม	33 (59.00)	23 (41.00)	56 (100)

$$\chi^2 = 0.24102$$

χ^2 ตาราง = 3.84 ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05, degree of freedom 1

จากตารางที่ 21 เมื่อพิจารณาเกี่ยวกับรายได้ทั้งหมดของแต่ละครัวเรือนของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ทั้งกลุ่มที่มีรายได้น้อยกว่าและมากกว่า 121,970.54 บาทต่อปี ต่างก็มีระดับการยอมรับคำแนะนำวิธีการปฏิบัติที่น้อยเช่นกัน คือ ร้อยละ 62.86 และ 52.28 ตามลำดับ ในขณะที่ระดับการยอมรับมากยอมรับเพียง ร้อยละ 37.14 และ 47.52 ตามลำดับ

เมื่อวิเคราะห์ถึงความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ทั้งหมดของครัวเรือนมีความสัมพันธ์กับระดับการยอมรับคำแนะนำวิธีการปฏิบัติการปลูกกาแฟ ปรากฏว่าไม่มีความสัมพันธ์กันทางสถิติ แสดงให้เห็นว่า รายได้ทั้งหมดของเกษตรกรชาวเขาไม่มีความสัมพันธ์กับระดับการยอมรับคำแนะนำวิธีการปฏิบัติการปลูกกาแฟในทางสถิติ ทั้งนี้ อาจจะเป็นเพราะเป็นรายได้รวมซึ่งไม่ได้มาจากกาแฟเพียงอย่างเดียว มาจากพืชอื่นอีก จึงทำให้ความสัมพันธ์ลดลง

สมมติฐานที่ 5 รายได้จากกาแฟมีความสัมพันธ์กับระดับการยอมรับคำแนะนำวิธีการปฏิบัติการปลูกกาแฟ อราบิก้า

จากตารางที่ 22 เมื่อพิจารณาเกี่ยวกับรายได้จากกาแฟของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ในกลุ่มที่มีรายได้น้อย คือน้อยกว่า 4,688.04 บาทต่อปี มีระดับการยอมรับคำแนะนำวิธีการปฏิบัติที่น้อย ยอมรับสูงถึงร้อยละ 68.75 ในขณะที่ระดับคำแนะนำวิธีการปฏิบัติมาก ยอมรับเพียง 31.25 และในกลุ่มที่มีรายได้น้อยจากกาแฟมาก คือ มากกว่า 4,688.04 บาทต่อปี มีระดับการยอมรับคำแนะนำวิธีการปฏิบัติที่น้อย ยอมรับร้อยละ 0 คือ ไม่มีผู้ยอมรับ ในขณะที่ระดับการยอมรับคำแนะนำวิธีการปฏิบัติมากยอมรับถึงร้อยละ 100

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้จากกาแฟของครัวเรือนกับการยอมรับคำแนะนำวิธีการปฏิบัติการปลูกกาแฟอราบิก้า แล้วปรากฏว่ามีความสัมพันธ์กันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญยิ่ง ที่ระดับ 0.01 ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐานที่ว่ารายได้จากกาแฟมีความสัมพันธ์กับการยอมรับคำแนะนำวิธีการปฏิบัติแสดงให้เห็นว่า เกษตรกรชาวเขาที่มีรายได้จากกาแฟจะยอมรับคำแนะนำวิธีการปฏิบัติมากกว่าผู้ที่มีรายได้น้อย และจากการวิเคราะห์ขนาดของความสัมพันธ์ทั้งสองตัวแปรนั้นค่า C มีค่าเท่ากับ 0.43 หรือเท่ากับ 60 เปอร์เซ็นต์

ตารางที่ 22 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างรายได้จากกาแฟกับระดับการยอมรับคำแนะนำวิธีการปฏิบัติการปลูกกาแฟอราบิก้า

รายได้จากกาแฟ	ระดับการยอมรับ		
	น้อย	มาก	รวม
น้อย (< 4,688.04)	33 (68.75)	15 (31.25)	48 (100)
มาก (>= 4,688.04)	0 (0.00)	8 (100.00)	8 (100)
รวม	33 (59.00)	23 (41.00)	56 (100)

$$\chi^2 = 10.70136^{**}$$

$$C = 0.439 \text{ หรือเท่ากับ } 62.09 \text{ เปอร์เซนต์}$$

χ^2 ตาราง = 6.63 ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01, degree of freedom 1

สมมติฐานที่ 6 ขนาดพื้นที่การเพาะปลูกทั้งหมดมีความสัมพันธ์กับระดับการยอมรับคำแนะนำวิธีการปฏิบัติการปลูกกาแฟอราบิก้า

จากตารางที่ 23 เมื่อพิจารณาเกี่ยวกับขนาดพื้นที่ทั้งหมดของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า เกษตรกรกลุ่มที่มีพื้นที่น้อยและมาก มีระดับการยอมรับคำแนะนำวิธีการปฏิบัติน้อย ทั้ง 2 กลุ่ม คือ ร้อยละ 61.76 และ 54.56 ตามลำดับ ในขณะที่ระดับการยอมรับคำแนะนำวิธีการปฏิบัติมาก มีเพียงร้อยละ 38.24 และ 45.44 ตามลำดับ

เมื่อวิเคราะห์ถึงความสัมพันธ์ระหว่างขนาดพื้นที่การเพาะปลูกทั้งหมดกับการยอมรับคำแนะนำวิธีการปฏิบัติการปลูกกาแฟอาราบิก้า แล้วปรากฏว่า ไม่มีความสัมพันธ์กันทางสถิติ ดังนั้นจึงไม่ยอมรับสมมติฐานที่ว่าขนาดพื้นที่การเพาะปลูกทั้งหมดมีความสัมพันธ์กับการยอมรับคำแนะนำวิธีการปฏิบัติการปลูกกาแฟอาราบิก้า แสดงให้เห็นว่า คราวเรือนของเกษตรกรชาวเขามีนขนาดพื้นที่เพาะปลูกทั้งหมดมากน้อยไม่มีความสัมพันธ์กับระดับการยอมรับคำแนะนำวิธีการปฏิบัติการปลูกกาแฟอาราบิก้า

ตารางที่ 23 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่เพาะปลูกทั้งหมดกับระดับการยอมรับคำแนะนำวิธีการปฏิบัติการปลูกกาแฟอาราบิก้า

พื้นที่ทั้งหมด	ระดับการยอมรับ		รวม
	น้อย	มาก	
น้อย (< 18.6)	21 (61.76)	13 (38.24)	34 (100)
มาก (>= 18.6)	12 (54.56)	10 (45.44)	22 (100)
รวม	33 (59.00)	23 (41.00)	56 (100)

$$\chi^2 = 0.06668$$

χ^2 ตาราง = 3.84 ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05, degree of freedom 1

สมมติฐานที่ 7 จำนวนแรงงานในครัวเรือนมีความสัมพันธ์กับระดับการยอมรับคำแนะนำวิธีการปฏิบัติการปลูกกาแฟอาราบิก้า

จากตารางที่ 24 เมื่อพิจารณาเกี่ยวกับจำนวนแรงงานในครัวเรือนของกลุ่มตัวอย่างพบว่า กลุ่มจำนวนแรงงานในครัวเรือนน้อยและมาก มีระดับการยอมรับคำแนะนำวิธีการปฏิบัติตามน้อย ทั้ง 2 กลุ่ม คือ ร้อยละ 60.61 และ 56.52 ตามลำดับ ในขณะที่ระดับการยอมรับมาก ทั้ง 2 กลุ่ม ยอมรับเพียงร้อยละ 39.39 และ 43.48 ตามลำดับ

เมื่อวิเคราะห์ถึงความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนแรงงานในครัวเรือนกับระดับการยอมรับคำแนะนำวิธีการปฏิบัติการปลูกกาแฟอาราบิก้า แล้วปรากฏว่าไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติ ดังนั้นจึงไม่ยอมรับสมมติฐานที่ว่า จำนวนแรงงานในครัวเรือนมีความสัมพันธ์กับระดับการยอมรับคำแนะนำวิธีการปฏิบัติการปลูกกาแฟอาราบิก้า แสดงให้เห็นว่า จำนวนแรงงานในครัวเรือนไม่มีความสัมพันธ์กับระดับการยอมรับ ในทางสถิติ

ตารางที่ 24 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนแรงงานในครัวเรือนกับระดับการยอมรับคำแนะนำวิธีการปฏิบัติการปลูกกาแฟอาราบิก้า

จำนวนแรงงานในครัวเรือน	ระดับการยอมรับ		
	น้อย	มาก	รวม
น้อย (< 4.96)	20 (60.61)	13 (39.39)	33 (100)
มาก (>= 4.96)	13 (56.52)	10 (43.48)	23 (100)
รวม	33 (59.00)	23 (41.00)	56 (100)

$$\chi^2 = 0.00087$$

χ^2 ตาราง = 3.84 ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05, degree of freedom 1

สมมติฐานที่ 8 ความพอใจในตลาตกาแพมีความสัมพันธ์กับระดับการยอมรับคำแนะนำวิธีการปฏิบัติ
การปลูกกาแพอราบิก้า

ตารางที่ 25 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความพอใจในตลาตกาแพกับระดับการยอมรับวิธีปฏิบัติ
การปลูกกาแพอราบิก้า

ตลาตกาแพ	ระดับการยอมรับ		รวม
	น้อย	มาก	
ต่ำ (< 1.32)	26 (65.00)	14 (35.00)	40 (100)
สูง (>= 1.32)	7 (43.75)	9 (56.25)	16 (100)
รวม	33 (59.00)	23 (41.00)	56 (100)

$$\chi^2 = 1.34466$$

χ^2 ตาราง = 3.84 ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05, degree of freedom 1

จากตารางที่ 25 เมื่อพิจารณาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างความพอใจในตลาตกาแพ
ของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ในกลุ่มตัวอย่างคะแนนรวมการตลาตต่ำ คือต่ำกว่า 1.32 มีระดับการ
ยอมรับคำแนะนำวิธีการปฏิบัติตามน้อย ยอมรับถึงร้อยละ 65.0 ในขณะที่ระดับการยอมรับคำแนะนำ
วิธีการปฏิบัติตามมาก ยอมรับเพียงร้อยละ 35.0 และในกลุ่มคะแนนรวมการตลาตสูงคือสูงกว่า
1.32 มีระดับการยอมรับคำแนะนำวิธีการปฏิบัติตามน้อย ยอมรับเพียงร้อยละ 43.75 ในขณะที่
กลุ่มยอมรับมาก ยอมรับคิดเป็นร้อยละ 56.25

เมื่อวิเคราะห์ถึงความสัมพันธ์ระหว่างความพอใจในตลาดกาแฟกับการยอมรับคำแนะนำวิธีการปฏิบัติการปลูกกาแฟอาราบิก้า แล้วปรากฏว่า ไม่มีความสัมพันธ์กันทางสถิติ ดังนั้นจึงไม่ยอมรับสมมติฐานที่ว่า ความพอใจในตลาดกาแฟมีความสัมพันธ์กับระดับการยอมรับคำแนะนำวิธีการปฏิบัติการปลูกกาแฟอาราบิก้า

สมมติฐานที่ 9 การติดต่อเจ้าหน้าที่ที่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับคำแนะนำวิธีการปฏิบัติการปลูกกาแฟอาราบิก้า

ตารางที่ 26 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการติดต่อกับเจ้าหน้าที่กับการยอมรับคำแนะนำวิธีการปฏิบัติการปลูกกาแฟอาราบิก้า

การติดต่อเจ้าหน้าที่	ระดับการยอมรับ		รวม
	น้อย	มาก	
น้อย (< 2.37)	32 (69.56)	14 (30.44)	46 (100)
มาก (>= 2.37)	1 (10.00)	9 (90.00)	10 (100)
รวม	33 (59.00)	23 (41.00)	56 (100)

$$\chi^2 = 9.70641^{**}$$

$$C = 0.4200 \text{ หรือเท่ากับ } 59.41 \text{ เปอร์เซ็นต์}$$

$$\chi^2 \text{ ตาราง} = 6.63 \text{ ที่ระดับนัยสำคัญ } 0.01, \text{ degree of freedom } 1$$

จากตารางที่ 26 เมื่อพิจารณาเกี่ยวกับการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ในกลุ่มติดต่อกับเจ้าหน้าที่น้อย มีระดับการยอมรับคำแนะนำวิธีการปฏิบัติตามน้อยมีถึงร้อยละ 69.56 ในขณะที่ระดับการยอมรับคำแนะนำวิธีการปฏิบัติตามมาก ยอมรับเพียงร้อยละ 30.44 และในกลุ่มติดต่อกับเจ้าหน้าที่มาก คือ มากกว่า 2.37 ครั้ง มีระดับการยอมรับคำแนะนำวิธีการปฏิบัติตามน้อย ยอมรับเพียงร้อยละ 10.0 ในขณะที่ระดับการยอมรับคำแนะนำวิธีการปฏิบัติตามมาก ยอมรับถึงร้อยละ 90.0

เมื่อวิเคราะห์ถึงความสัมพันธ์ระหว่างการติดต่อกับเจ้าหน้าที่กับการยอมรับคำแนะนำวิธีการปฏิบัติการปลูกกาแฟอาราบิก้า แล้วปรากฏว่า มีความสัมพันธ์กันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญยิ่ง ที่ระดับ 0.01 ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐานที่ว่า การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ที่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับคำแนะนำวิธีการปฏิบัติการปลูกกาแฟอาราบิก้า แสดงให้เห็นว่า การที่เกษตรกรชาวเขาที่มีการติดต่อกับเจ้าหน้าที่มากจะมีกับระดับการยอมรับมาก ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานในการวิจัยที่ตั้งไว้

จากการวิเคราะห์ขนาดความสัมพันธ์ของทั้งสองตัวแปรนั้นค่า C มีค่า 0.42 หรือเท่ากับ 59.41 เปอร์เซ็นต์ เท่ากับร้อยละ 59.41 ซึ่งสอดคล้องเช่นเดียวกับวิทัศน์ (2534:45) ได้ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับการส่งเสริมการปลูกกาแฟอาราบิก้า ของชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง อำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน

สมมติฐานที่ 10 การเข้ารับการฝึกอบรมมีความสัมพันธ์กับระดับการยอมรับคำแนะนำวิธีการปฏิบัติการปลูกกาแฟอาราบิก้า

จากตารางที่ 27 เมื่อพิจารณาเกี่ยวกับการเข้ารับการฝึกอบรมของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ไม่เคยเข้ารับการฝึกอบรม และเคยเข้ารับการฝึกอบรม มีระดับการยอมรับคำแนะนำวิธีการปฏิบัติตามน้อย มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 54.16 และ 87.50 ตามลำดับ ในขณะที่มีระดับการยอมรับคำแนะนำวิธีการปฏิบัติตามมาก ยอมรับเพียงร้อยละ 45.74 และ 12.50 ตามลำดับ

เมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการรับการฝึกอบรมกับการยอมรับคำแนะนำวิธีการปฏิบัติการปลูกกาแฟอาราบิก้า แล้วปรากฏว่า ไม่มีความสัมพันธ์กันทางสถิติ ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานที่ว่า การเข้ารับการฝึกอบรม มีความสัมพันธ์กับระดับการยอมรับคำแนะนำวิธีการปฏิบัติการปลูกกาแฟอาราบิก้า แสดงให้เห็นว่า การผ่านการฝึกอบรมไม่มีความสัมพันธ์กับระดับการยอมรับ

ตารางที่ 27 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการเข้ารับการฝึกอบรมกับระดับการยอมรับคำแนะนำวิธีปฏิบัติการปลูกกาแฟอราบิก้า

การรับการฝึกอบรม	ระดับการยอมรับ		รวม
	น้อย	มาก	
ไม่ได้รับการฝึกอบรม	26 (54.16)	22 (45.74)	48 (100)
ได้รับการฝึกอบรม	7 (87.50)	1 (12.50)	8 (100)
รวม	33 (59.00)	23 (41.00)	56 (100)

$$\chi^2 = 1.92139$$

χ^2 ตาราง = 3.84 ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05, degree of freedom 1

สมมติฐานที่ 11 การมีส่วนร่วมในกิจกรรมส่งเสริมที่สำคัญของหัวหน้าครัวเรือนมีความสัมพันธ์กับระดับการยอมรับคำแนะนำวิธีปฏิบัติการปลูกกาแฟ

จากตารางที่ 28 เมื่อพิจารณาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมส่งเสริมของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มเกษตรกรที่มีส่วนร่วมน้อยกว่าและมากกว่า 1.30 มีระดับการยอมรับคำแนะนำวิธีปฏิบัติตามน้อย ทั้ง 2 กลุ่ม คือ ร้อยละ 52.27 และ 83.33 ตามลำดับ ในขณะที่ระดับการยอมรับมาก ทั้ง 2 กลุ่มมีเพียง ร้อยละ 47.72 และ 16.67 ตามลำดับ

เมื่อวิเคราะห์ถึงความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ส่งเสริมที่สำคัญของหัวหน้าครัวเรือนของชาวเขาเผ่าม้ง กับการยอมรับคำแนะนำวิธีปฏิบัติการปลูกกาแฟอราบิก้า แล้วปรากฏว่าไม่มีความสัมพันธ์กันทางสถิติ ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานที่ว่า การมีส่วนร่วมในการกิจกรรมส่งเสริมที่สำคัญของหัวหน้าครัวเรือนมีความสัมพันธ์กับระดับการยอมรับคำแนะนำวิธีปฏิบัติการปลูกกาแฟอราบิก้า

ตารางที่ 28 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ส่งเสริมที่สำคัญของหัวหน้า
ครัวเรือนของชาวเขาเผ่าม้ง กับการยอมรับคำแนะนำวิธีปฏิบัติการปลูกกาแฟอาราบิก้า

การมีส่วนร่วม	ระดับการยอมรับ		
	น้อย	มาก	รวม
น้อย	23 (52.27)	21 (47.73)	44 (100)
มาก	10 (83.33)	2 (16.67)	12 (100)
รวม	33 (59.00)	23 (41.00)	56 (100)

$$\chi^2 = 2.58458$$

χ^2 ตาราง = 3.84 ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05, degree of freedom 1

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ปัญหาของชาวเขาเผ่าม้งในการปลูกกาแฟอาราบิก้า

จากตารางที่ 29 การวิเคราะห์ปัญหาของเกษตรกรชาวเขาเผ่าม้งในการปลูกกาแฟ สามารถสรุปปัญหาตามลำดับความสำคัญของปัญหาได้ดังนี้

1. เกษตรกรชาวเขาเผ่าม้งส่วนใหญ่ ร้อยละ 55.25 เห็นว่าตลาดกาแฟในด้านราคาของผลผลิตกาแฟที่ชาวเขานำไปจำหน่ายได้นั้นมีราคาซื้อขายไม่แน่นอน ทำให้มีผลกระทบต่อรายได้ของครัวเรือนอยู่บ้าง ถึงแม้ว่ารายได้จากกาแฟไม่ได้เป็นพืชเศรษฐกิจหลักของเกษตรกรก็ตาม (ดูจากตารางพืชเศรษฐกิจหลัก ตารางที่ 6) ตลอดจนส่งผลให้ขาดการบำรุงรักษาต้นกาแฟ ในต่อไป

2. ปัญหาที่มีความสำคัญที่สองร้อยละ 15.51 ยังเห็นว่าปัญหาพื้นที่ปลูกลูกาแฟไม่เหมาะสม กล่าวคือ หลังปลูกลูกกาแฟ 2-3 ปี ต้นกาแฟกำลังจะให้ผลผลิตต้นกาแฟมักจะตาย อันเป็นอุปสรรคต่อการปลูกลูกกาแฟ

3. ปัญหาที่มีความสำคัญอันดับสาม ร้อยละ 8.30 คือปัญหาเกี่ยวกับพื้นที่ปลูกลูกกาแฟ ไม่อุดมสมบูรณ์ เนื่องจากปลูกลูกกาแฟในไร่เก่าในบริเวณใกล้บ้าน ทั้งนี้เพราะสะดวกในการดูแลรักษา และไฟป่าในหน้าแล้ง

4. ปัญหาที่มีความสำคัญอันดับสี่ ร้อยละ 6.49 ยังเห็นว่าปัจจัยการผลิต เช่น ปุ๋ย ยาปราบศัตรูพืชมีราคาแพง ตลอดจนราคาจะสูงขึ้นทุกปี

5. ปัญหาเงินทุน เกษตรกรเห็นว่าเป็นปัญหาที่มีความสำคัญร้อยละ 4.70 ที่จะนำมาลงทุน โดยมากเกษตรกรแก้โดยการนำเงินแห่งไปจำหน่ายเพื่อกู้ยืมเงินจากพ่อค้าในเมืองแต่ดอกเบี้ยสูง

6. ปัญหาน้ำ เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญร้อยละ 3.97 ที่เกษตรกรชาวเขาประสบ ซึ่งน้ำมีความจำเป็นในฤดูแล้ง

7. ปัญหาความรู้เกี่ยวกับการปลูกและบำรุงรักษากาแฟ เกษตรกรชาวเขายังมีอยู่ร้อยละ 3.62 ถึงแม้ว่าจะมีหน่วยงานเข้าไปส่งเสริมการปลูกลูกกาแฟ อาทิเช่น โครงการหลวง ที่หมู่บ้านม่อนเงาะ อาจจะมาจากประสบการณ์ใหม่ สำหรับหมู่บ้านม่อนเงาะ ส่วนหมู่บ้านขุนช่างเคี่ยน มีประสบการณ์มากกว่า (ดูจากประสบการณ์การปลูกลูกกาแฟ ตารางภาคผนวกที่ 11)

8. ปัญหาที่มีความสำคัญอันดับสุดท้าย คือ ปัญหาเรื่องการขาดแคลน ปุ๋ยคอกมีปัญหาร้อยละ 2.16 ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของวิทัศน์ (2534 :6)

ตารางที่ 29 แสดงถึงปัญหาของเกษตรกรชาวเขาเผ่าม้งในการปลูกกาแฟอราบิก้า

ปัญหา	ร้อยละ
1. ตลาดกาแฟ (ราคากาแฟต่ำ)	55.25
2. พื้นที่ปลูกกาแฟไม่เหมาะสม	15.51
3. พื้นที่ปลูกกาแฟไม่อุดมสมบูรณ์	8.30
4. บัณฑิตการผลัด เช่น บัญ ยาบราบคัตรูพีซ มีราคาแพง	6.49
5. เงินทุน	4.70
6. น้ำ	3.97
7. ความรู้เกี่ยวกับการปลูกและบำรุงรักษากาแฟ	3.62
8. บัญคอก	2.16
รวม	100.00

- หมายเหตุ 1. การตอบปัญหาการปลูกกาแฟตอบได้มากกว่า 1 ข้อ โดยเรียงลำดับความสำคัญไว้ตามลำดับ 1, 2 และ 3
2. การให้คะแนน เพื่อนำไปคำนวณหาค่าร้อยละ โดยให้คะแนนปัญหาสำคัญ
อันดับ 1 = 3, ลำดับ 2 = 2 คะแนน และลำดับ 3 = 1 คะแนน